

30 ta' Mejju, 1959

Imħallef:—

Onor. Dr. W. Harding, K.M., B.Litt., LL.D.

Il-Pullzija

versus

Anthony Aquilina

Citazzjoni — Nullità — Appell — “Third Party Risks” — Sospensjoni tal-Liċenza tas-Sewqan — Art. 3 tal-Kap. 165.

Jekk l-imputat ma ssollevar “a tempo debito” quddiem il-Maġistrat l-eċċezzjoni tan-nullità taċ-ċitazzjoni mħabba li ma kienx f’ha l-indikazzjoni taż-żmien, u anzi mposta d-difiża tiegħu b’riferenza għall-istess okkażjoni li għaliha kienet qegħda ttriferizzi l-Prosekuzzjoni, u halla li jikkompla d-dibattitu u jinqata’ l-meritu mill-Qorti t’Isfel appuntu in bażi għal dik il-kontestazzjoni, ma tistax dik l-eċċezzjoni tiġi attizza jekk l-imputat jappella. Fl-appell, dik l-eċċezzjoni hija serotina.

Biez jista’ jingħad li wieħed “gheghel” lil hadd tehor jagħmel użu minn karrozza tal-mutur mingħajr liċenza tas-sewqan, jeżteġ li jkun hemm inkarigu espress jew pozittiv; imma jista’ jkun il-każ ta’ min “jippermetti” dan l-użu; u dan il-“permess” jista’ jkun anki taċitu; u jkun hemm dak il-“permess” taċitu meta wieħed jonqos milli jiehu l-passi meħtieġa biez jevita dak l-użu.

Il-fatt li l-karrozza ma kienetx ta’ dak li gheghel jew ippermetta l-użu tal-karrozza, imma kienet biss mislufa għandu, ma firrendix inapplikabbli kontra tiegħu l-plena tal-iskwalifika milli jkollu jew jottjeni liċenza tas-sewqan għaž-żmien legali; għax tr-reat ta’ min iġieghel jew jippermetti dan l-użu tal-karrozza jista’ jiġi kommess mhux biss mis-sid, imma anki minn kull min ikollu l-karrozza taht il-kura jew il-kontroll tiegħu.

Il-Qorti:— Rat l-imputazzjoni miġjuba mill-Pulizija kontra l-imputat quddiem il-Qorti Kriminali tal-Magistrati ta' Malta, talli f'Hal-Qormi, u bnadijiet oħra f'dawn il-Gżejjer, ippermetta lil Salvu Aquilina jsuq car 15636 mingħajr liċenza mill-Pulizija tas-sewqan, u b'hekk ma kienx kopert bil-polza tas-sigurtà jew garanzija dwar riskji ta' terzi persuni skond id-dispożizzjonijiet tal-Ordinanza XXXVI tal-1939, u għaldaqstant il-Prosekuzzjoni talbet li jiġi skwalifikat li jkollu jew jiehu ebda liċenza tas-sewqan għall-perijodu ta' tnax il-xahar jew aktar skond l-art. 3 (2) tal-istess Ordinanza;

Rat is-sentenza ta' dik il-Qorti taż-17 ta' April 1959, li biha sabitu ħati, iżda lliberatu taħt l-art. 23(1) (a) tal-Kodiċi Kriminali;

Rat ir-rikors li bih l-imputat appella mis-sentenza fuq imsemmija, u talab li tiġi revokata u li hu jiġi liberat;

Trattat l-appell;

Ikkunsidrat;

Kwantu għall-preġudizzjali tan-nullità taċ-ċitazzjoni mħabba li ma hemmx fiha l-indikazzjoni taż-żmien, għandu jiġi rilevat li l-imputat mhux talli ma ssollevax din l-eċċezzjoni "a tempo debito" fil-Qorti t'Isfel, imma anzi mposta d-difiza tiegħu b'riferenza għall-istess okkażjoni li fiha kienet qegħdha tirriferixxi l-Prosekuzzjoni, u halla li jitkompla d-dibattitu u jinqata' l-meritu mill-Qorti t'Isfel appuntu in baži għal dik il-kontestazzjoni tiegħu, li, kif ingħad, kienet tinkontra l-imputazzjoni. Taħt dawn iċ-ċirkustanzi, il-preġudizzjali hi serotina, u ma tistax tiġi attizza;

Il-kwistjoni nvoluta f'dan l-appell hi mpernjata fuq l-interpretazzjoni tal-kliem "cause or permit" fl-art. 3 tal-Kap. 165;

Hu ċert li ma hux każ ta' "cause", għaliex skond l-interpretazzjoni konsistentement mogħtija lil din il-kelma fil-

gurisprudenza ngliza (u l-ligi taghna hi modellata fuq dik ingliza) jehtieg li jkun hemm xi nkarigu espress jew pozit-tiv, li l-Prosekuzzjoni ma tippretendix li kien hemm fil-każ prezenti;

Ghandu jigi ezaminat, però, jekk hux il-każ ta' "per-mit", li hi kelma aktar komprensiva. Hu ammess li dan il-permess jista' jkun tacitu ("inferred"), bhal meta karrozza tithalla ghad-dispożizzjoni tal-persuna l-oħra f'ċirkustanzi tali li jkun hemm implicita l-fakoltà li dik il-persuna l-oħra tużaha. Il-kelma "permit" ghandha anki sens aktar estiż. Tista' tfisser biss "a failure to take adequate steps to pre-vent" (ara Wilkinson, Road Traffic Prosecutions, 1953, pp. 6 u 7);

Issa, anki jekk wiehed jipprexxindi mid-dikjarazzjoni li ghamel l-appellant lill-Ispettur Cachia, liema dikjarazzjoni l-appellant qiegħed issa jimpunja bhala mhux magħmula volontarjament, hemm biżżejjed, fix-xhieda stess tal-appel-lant u l-provi l-oħra, biex juri li kien hemm mill-parti tal-appellant "a failure to take adequate steps to prevent". "Ex admissis", huħ Salvu Aquilina, ġuynott ta' xi 29 sena, kien jiddiletta jsuq il-car kważi klandestinament; hu stess qal li ilu jsuq minn mindu kellu 15 il-sena, s'intendi bla liċenza. Kien isuq ġewwa spazju magħluq, li hu sejjaħlu "farm". Zmien qabel dan l-incident kien ha karrozza oħra li kellu huħ, l-appellant, u hareġ isuq fit-trieq biha, u l-appellant kien hadha miegħu. B'dan kollu, avvolja l-appellant kien jaf li huħ kellu din it-tendenza perikoluza, l-appellant kien iħalli l-garage anness mad-dar fejn joqgħod hu u huħ, libera-ment aċċessibbli għalih;

L-appellant ma kienx jaqfel il-bibien tal-karrozza, u kien iħalli l-"ignition key" f'postha. Seta' jagħmel mod li l-garage ma jkunx aċċessibbli għall-huħ; seta' jaqfel al-menu l-bibien tal-karrozza; u seta' ma jħallix l-"ignition key" f'postha; dan kien kollu nuqqas ta' miżuri adegwati biex jimpedixxi lill-huħ juza l-car. Dan in-nuqqas tal-appel-lant kien. "ex confessis", tali li kien hemm fil-fattispeċje "circumstances which ought to have put him on his guard" (Wilkinson, loc. cit, p. 8);

Il-fatt li l-karrozza ma kienetx tal-appellant, imma biss mislufa lilu mid-ditta "Canadian Brothers" ghal xi jumejn, ma jirrendix l-art. 3 fuq imsemmi inapplikabbli; ghaliex dak ir-reat ("permitting a person to use a motor vehicle") jista' jigi kommess mhux biss mis-sid, imma anki minn kull min ikun "in general charge and control of the vehicle" (ara Davies, The Law of Road Traffic, p. 295);

Ghalhekk l-imputat ikkommetta r-reat taht l-artikolu fuq imsemmi, fis-sens li ppermetta li huñ juza l-karrozza bla ma dan kien liċenzjat għas-sewqan, u b'hekk intilfet il-kopertura tas-sigurtà;

Għal dawn ir-ragunijiet;

Tiddeċidi;

Billi tiċhad l-appell u tikkonferma is-sentenza appellata.
